

> *Geschiedenis moet je horen* <

DE MUREN
HEBBEN
 OREN.nl

Stichting De Muren hebben Oren

Beleidsplan 2017-2018

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Stichting en samenwerkingspartners	4
Doelstellingen	6
Het educatieve programma	7
Opbouw van het programma	8
Actueel: Scholen 2017-2018	9
Baten en lasten	10

Inleiding

'De Muren hebben Oren' is een project voor het basisonderwijs dat zich inzet voor verbinding tussen bewoners van een stad, verschillende generaties met verschillende achtergronden, waarbij de lijnen van het verleden worden getrokken naar het heden. De stichting is in schooljaar 2017-2018 actief in Den Haag en Rotterdam.

Den Haag wordt gekenmerkt door haar diversiteit. Het is tegelijkertijd de meest gesegregeerde stad van Nederland. Ook Rotterdam is een stad vol verschillende verhalen en achtergronden. 'De Muren hebben Oren' richt zich op alle belangrijke en bepalende episodes die de geschiedenis en de bevolkingssamenstelling van Den Haag en Rotterdam hebben gevormd, sinds 1940 tot aan het heden. Hieronder vallen de Tweede Wereldoorlog, de komst van Indische Nederlanders, de komst van Surinamers uit de voormalige kolonie, de komst van Antillianen, van gastarbeiders en vluchtelingen. Als stadsbewoner maak je onderdeel uit van de stad en daarmee ook van de stadsgeschiedenis. Deze vormt de basis van de identiteit van iedere stadsbewoner, ook van de leerlingen.

Tal van verhalen, over bijvoorbeeld het vinden van een plek in de nieuwe samenleving en over families die hun kansen grijpen, soms falen en toch weer opstaan, horen bij deze (migratie-) geschiedenis. Zo dragen zij bij aan het historische, culturele en sociale weefsel van de stad. Deze kennis biedt handvatten om met een open en geïnformeerde blik naar de huidige samenleving te kijken.

'De Muren hebben Oren' wil tevens bijdragen aan nieuwe vaardigheden (21st century skills en Burgerschapsvorming) voor basisschoolleerlingen, door ze verschillende perspectieven op verleden en heden te laten verkennen. Door te kruipen in de huid van een ander (in tijd en plaats), leren de jonge stadsbewoners van nu na te denken over deze verscheidenheid aan perspectieven op cultuur, identiteit en hun stad. Door ooggetuigen hun verhaal te laten vertellen aan basisschoolleerlingen en hiermee de persoonlijke ontmoeting centraal te stellen, komt de meerstemmige stadsgeschiedenis van Den Haag en Rotterdam voor deze leerlingen tot leven.

De 21st Century Skills die binnen het project 'De Muren hebben Oren' versterkt worden, zijn Kritisch Denken, Creatief Denken, Samenwerken, Sociaal-Culturele Vaardigheden, Communiceren.

Stichting en samenwerkingspartners

De stichting De Muren hebben Oren riep in samenwerking met het Centrum voor de Geschiedenis van Migranten (CGM) het project 'De Muren hebben Oren' in het leven. Dit project biedt basisschoolleerlingen inzicht in de meerlagige stadsgeschiedenis. Daarnaast vergroot dit verworven inzicht hun kennis over de huidige samenleving waar zij onderdeel van uitmaken, en hun rol daarin. Als laatste zal dit inzicht en deze kennis van invloed zijn op hun identiteit in relatie tot hun stad.

Het bestuur

Mila Ernst (voorzitter)

Marle Brouwer (penningmeester)

Wilfred van de Kolk (secretaris)

De organisatie

Inge Brouwer, medeoprichter van de stichting en zakelijk leider.

Hanneke Verbeek, medeoprichter en artistiek leider. Een klein aantal ZP'ers zal in opdracht scholen leiden in het project. Daarnaast werkt de stichting met een groot netwerk aan vrijwilligers en studenten.

Dit zijn studenten van de Hogeschool in Den Haag (PABO/journalistiek/docent geschiedenis opleiding) en ook ouders van leerlingen worden als vrijwilliger ingezet.

Samenwerkingspartners

CGM

Het Centrum voor de Geschiedenis van Migranten (CGM) richt zich op historisch onderzoek naar de komst en aanwezigheid van migranten in Nederland en Vlaanderen en stimuleert internationaal vergelijkend onderzoek naar migratie- en integratieprocessen. Het CGM stelt zich daarnaast tot doel om een actieve bijdrage te leveren aan het opsporen en toegankelijk maken van de bronnen met betrekking tot de geschiedenis van migranten in Nederland en Vlaanderen. Tot slot wil het CGM de 5 kennis, verkregen met wetenschappelijk onderzoek, verspreiden onder een breed

publiek door toegankelijke publicaties, tentoonstellingen en debatten.

www.vijfeeuwenmigratie.nl

Nationaal Archief

Als 'nationaal geheugen' beheert het Nationaal Archief de archieven van de landelijke overheid, maar ook archieven van maatschappelijke organisaties en individuele personen die van nationaal belang zijn (geweest). Bij het Nationaal Archief ligt bijna duizend jaar geschiedenis van Nederland opgeslagen in 125 kilometer archieven. Daarnaast beheert het miljoenen historische foto's en negatieven. Naar schatting bestaat de collectie nu zo'n 15 miljoen foto's, negatieven en dia's. Ook heeft het de grootste en belangrijkste collectie kaarten en tekeningen in Nederland. Die collectie bestaat uit zo'n 300.000 items verdeeld over 100 archieven en gaat terug tot de late middeleeuwen. Er is voor iedere bevolkingsgroep wel iets te vinden dat direct of indirect te maken heeft met zijn of haar leven. Tijdens het bezoek dat de deelnemende klassen brengen aan het Nationaal Archief, zal de archivaris niet alleen een aantal topstukken laten zien, maar zich juist ook richten op stukken waaruit de diverse samenstelling van Den Haag zal blijken.

Jeugdtheaterschool Rabarber

Rabarber biedt educatieve programma's en functioneert als talentontwikkelaar, productiehuis, aanbieder van jeugd- en jongerentheater en springplank voor nieuwe theatermakers. Als pionier met educatie aanbod voor zowel basisonderwijs als middelbaar onderwijs zet Rabarber zich in voor verdieping en verbreding, zowel voor de ontwikkeling van hun culturele als persoonlijke bagage. Rabarber beschikt over een speciale pool van dramadocenten met een maatschappelijk inslag, die het vak drama laagdrempelig en toegespitst op het niveau van de leerlingen toepassen. In samenwerking met 'De Muren hebben Oren' maken een professionele scriptschrijver en een regisseur van Rabarber een reflectieworkshop voor de leerlingen, basis van de interviewteksten die in het project 'De Muren hebben Oren' zijn opgesteld door de leerlingen.

Doelstellingen

- middels lessen en ontmoetingen Haagse en Rotterdamse basisschoolleerlingen kennis bijbrengen van hun meerlagige stadsgeschiedenis en haar bewonerssamenstelling.
- middels educatieve programma's ontmoetingen tussen Haagse en Rotterdamse stadsbewoners tot stand brengen.
- middels ontmoetingen tussen verschillende generaties, van verschillende culturele afkomst, meer wederzijds begrip creëren.
- middels gezamenlijke culturele activiteiten Haagse en Rotterdamse klassen uit verschillende wijken elkaar laten ontmoeten, om meer wederzijds begrip te creëren.
- middels ontmoetingen en begrip de gevolgen van de hoge segregatiegraad in Den Haag en Rotterdam verminderen.

Uitgangspunten

Wij bieden hoogstaande onderwijsprogramma's waarin kinderen individuele interviews afnemen met een stadsbewoner van een andere generatie en/of met andere culturele achtergrond, in het huis van deze persoon. Tijdens en na de ontmoeting is 'de ander' niet langer een ander, maar een naaste. Persoonlijke verhalen uit de geschiedenis van de stad worden gedeeld.

Klassen uit verschillende Haagse wijken en binnen Rotterdamse wijken maar met andere achtergronden worden aan elkaar voorgesteld en gekoppeld. Samen krijgen zij les en bezoeken zij een culturele instelling. Ook deze ontmoetingen maken onderdeel uit van het programma van 'De Muren hebben Oren'.

Wij bieden alle kinderen grondige voorbereiding op school. Hierbij komen zowel de lokale geschiedenis, als interviewtechnieken aan bod. Het project wordt in de klas, samen met de andere gekoppelde klas, afgesloten met een eindpresentatie en wordt (inter-)scholair afgerond met een voorstelling inclusief workshops. Zo leren ze het verhaal van de ander te ontdekken en door te vertellen.

Wij zorgen dat nieuwe generaties kinderen betrokken blijven worden bij de reeds ontdekte lokale, persoonlijke geschiedenisverhalen van hun stad. Als stadsbewoners

gaan zij zich onderdeel voelen van de meerstemmige geschiedenis van hun stad. Wij zetten de ouderen en ouders van de stad in als ervaringsdeskundigen, ooggetuigen en inzichtverschaffers. Niet alleen is dit waardevol voor de ontvangers van hun verhalen, maar ook voor de ouderen zelf is dit van grote waarde; zij voelen zich gehoord en gezien. Hun rol is niet uitgespeeld, integendeel: hun rol is binnen dit project van het grootste belang.

Wij verbinden de jeugd actief met verschillende hoofdstukken uit de geschiedenis. Doel is om de jeugd te laten opgroeien in een samenleving met het besef, dat deze een meerlagige geschiedenis kent en dat nieuwe lagen ook gisteren en vandaag werden en worden gelegd. De geschiedenis is een aaneenschakeling van veranderingen.

Het educatieve programma

Het doel is om per klas alle eerder genoemde geschiedenissen naar voren te laten komen. De ontmoetingen met ooggetuigen zullen plaatsvinden in groepjes van drie leerlingen. Gemiddeld zullen per klas acht tot tien ontmoetingen georganiseerd worden. Dat betekent bijvoorbeeld dat twee groepjes ooggetuigen van de Tweede Wereldoorlog spreken, twee groepjes Indische Nederlanders ontmoeten, twee andere groepjes bij voormalige gastarbeiders langgaan, twee groepjes op bezoek gaan bij migranten uit Suriname en de andere groepjes de verhalen van vluchtelingen ontdekken. De ervaringen van de ooggetuigen die we laten interviewen, zijn gerelateerd aan de belangrijkste momenten in de Haagse geschiedenis sinds het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog. Deze hebben hun stempel gedrukt op de levens van de stadsbewoners.

Opbouw van het programma

Iedere Haagse en Rotterdamse klas wordt gekoppeld aan een andere klas, in een andere wijk in Den Haag of Rotterdam. Zij ontmoeten elkaar bij de openingsles, waar zij als maatjes leren over de stadsgeschiedenis. Samen geven zij ook de eindpresentatie. Idealiter interviewen zij elkaar grootouders.

1 Introductie in de klas + uitdelen van werkboekjes en stambomen die leerlingen thuis over de eigen familie invullen.

2 Openingsles in de klas over de meerdere geschiedenissen, samen met gekoppelde klas.

3 Bezoek Nationaal Archief in Den Haag of Museum40-45NU in Rotterdam

4 Bezoek aan het Humanity House, samen met de andere klas

5. Een les in interviewtechnieken

6 Interviews bij mensen thuis

7 Afsluiting: eindpresentatie op school, samen met de andere klas, in aanwezigheid van de Vertellers. Voorafgaand les in presenteren

8 In samenwerking met Jeugdtheaterschool Rabarber worden reflectiewerkshops ontwikkeld, waarbij de leerlingen spelenderwijs hun ervaringen verwerken. maakt een eindvoorstelling op basis van de verhalen die tijdens de interviews ontdekt zijn.

Scholen 2016-2017

Stichting De Muren hebben Oren is opgericht in juli 2016. In het najaar van 2016 is de eerste pilot uitgevoerd, op twee Haagse scholen. Vervolgens hebben nog 9 andere Haagse scholen het project uitgevoerd, met in totaal een deelname van 11 scholen (13 klassen). In schooljaar 2016-2017 hebben 350 leerlingen samen 111 interviews afgenomen.

In schooljaar 2017-2018 breidt de stichting haar werkzaamheden uit naar Rotterdam, met een beoogd bereik van 12 Haagse en 4 Rotterdamse scholen.

Baten en lasten

De stichting heeft geen commercieel winstoogmerk. Het bestuur van de stichting De Muren hebben Oren vervult haar functie onbezoldigd.